

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010

Kedvcsináló

Lehetett volna úgy, mint mások. Látványos, drága kiadvánnyal, ami aztán felkerül a polcra. Mi a sorsa az ilyeneknek? Pörgeti az ember a lapokat, megnézi a fotókat, aztán beteszi a többi évfordulós könyvformájú dokumentum közé.

Mert bizony kerek évfordulós esztendőbe léptünk mi is. Tehát akár kiállhattunk volna a szakmai és a laikus közvélemény elé fényes, vastag, gazdagon illusztrált dokumentumgyűjteménnyel. De szerényebbet, hasznosabbat találtunk ki (nem mintha nem lett volna mivel megtölteni az oldalakat!) Olyan rendhagyó sorozatot indítottunk útjára, ami részint számot vet a múlttal, bepillantást enged a jelenbe és felvillantja a jövőt. S mellé még változatos, olvasmányos is.

Bizony-bizony, 20 éves az intézmény, illetve két képzése, ami 1990-ben indult: a védőnő és a szociális munkás képzés. Megyénk értelmiségképzése is új fejlődési pályára állt. De mi is óriási utat tettünk meg. Bővült a szakkínálat, hihetetlen mértékben megnőtt a hallgatói létszám. És ami külön büszkeség számunkra a intézményi népszerűségi adatok mellett, az a nemzetközi tekintély, rang tudatos megalapozása és gondozása, a szakmai nyitottság, innováció és koordinációs készség. Már a globalizációs interdiszciplináris kutatásokba is bekapcsolódtak a hallgatók és a tanárok egyaránt.

E méltatlanul „leszolt vidék” legfiatalabb értelmiségképző intézménye azokra a sajnálatos kérdésekre ad választ, amiket a környező valóság fogalmaz meg. Valóságos igényekre, szükségletekre reagál tényleges módon. Olyan szakembereket képezünk, akikre hosszabb távon is nagy szükség lesz. Ez teszi a Kart egyre inkább nélkülözhetelenné.

Arra törekszünk, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki e falak közül, akik tudatosan vállalják leendő hivatásukat.

A rossz egészségi állapot a gazdasági fejlődés korlátja lehet. Az egészséges lakosság döntő fontosságú a szegénység csökkentéséhez és a fenntartható gazdasági fejlődéshez. Az emberek jóléte, egészsége az alapja a munka produktivitásának és a hosszabb életnek; egy ember egy egészséges évtöbblete a nemzetgazdaságnak sokkal több plusz bevételt jelent, mint amennyit az egyén az adott évben meg tud keresni.

Nem beszélve a személyes jóérzésről és boldogságról, ami a családi kapcsolatokra is nagyon jó hatással van. A Kar küldetése ennek tudatosítása a diákokon, a végzett szakembereken keresztül a lakosságban. Van-e ennél szebb, magasabb misszió?

Nagyon nagy eredménynek tartjuk azt, amit a Kar a szociális szakma népszerűsítése és elfogadottsága érdekében végez. Az, hogy megtalálta végre a helyét a társadalom rendszerében, nagyrészt az intézmény ez irányú úttörő jellegű tevékenységének köszönhető. Miközben persze, nem tudjuk, hogy ennek a ténynek örülni kell-e, vagy sajnálkozni miatta, hiszen azt is jelzi, hogy sok a perifériára szorult, deprivált ember.

Elkeserítő, hogy ma a szociális szféra kénytelen egyre bővülni. A szakembereknek sok dolguk van az idősekkel, a családokkal, a hajléktalanokkal, az alkoholistákkal, a drogokkal, a rokkantnyugdíjasokkal, a perifériára került gyerekekkel. A felkészítés professzionalizmusa azonban e téren is elismerésre méltó – tartják sokan rólunk.

A szociális munkás szakosok munkájukat az általános elszegényedéshez kénytelenek igazítani. De annak azonban örülni kell, hogy mind nagyobb ismerethalmazzal, korszerű információkkal rendelkezve teszik ezt. Hogy segíteni nem csak akarnak, kötelességük, munkakörük ez, hanem tudnak is. Egyetértünk azokkal, akik a szociális munkát segítőknek, mi több, segítő hivatásnak aposztrofálják.

Van-e annál szebb, mint olyanokat gyámolítani, akik önmaguk erejéből képtelenek? Van-e felemelőbb, mint válaszcselekvéssel reagálni bajba jutott embertársaink szótlan vagy szóbeli felhívására, kijuttatni embereket szorongatott helyzetükből? Nem hiszem. De abban is biztos vagyok, hogy a szociálpolitika állami kereteit megteremtő aktuális rendszer számíthat szakembereire. Még akkor is, ha sokan kénytelenek igénybe venni

a saját kiegészük ellen védő módszereket, a szupervíziót például. Hiszen sok sikerélmény nem tudja őket feltölteni. A fizetésük sem elég magas ahhoz – el kell ismerni –, hogy feledtesse a másoktól szerzett szegénység-élményt, elnyomja a nyomor, a nivótlan élet szagát, a kiábrándultság, reményvesztettség, az elhagyatottság látványát.

Már majdnem elmélyedtünk a részletekben, pedig ez nem tisztünk.

Ez a 20 éves évfordulóra készült kiadvány dolga. Amit ajánlunk szíves figyelmükbe.

A szerkesztők

Dr. Lukácskó Zsolt, az alapító

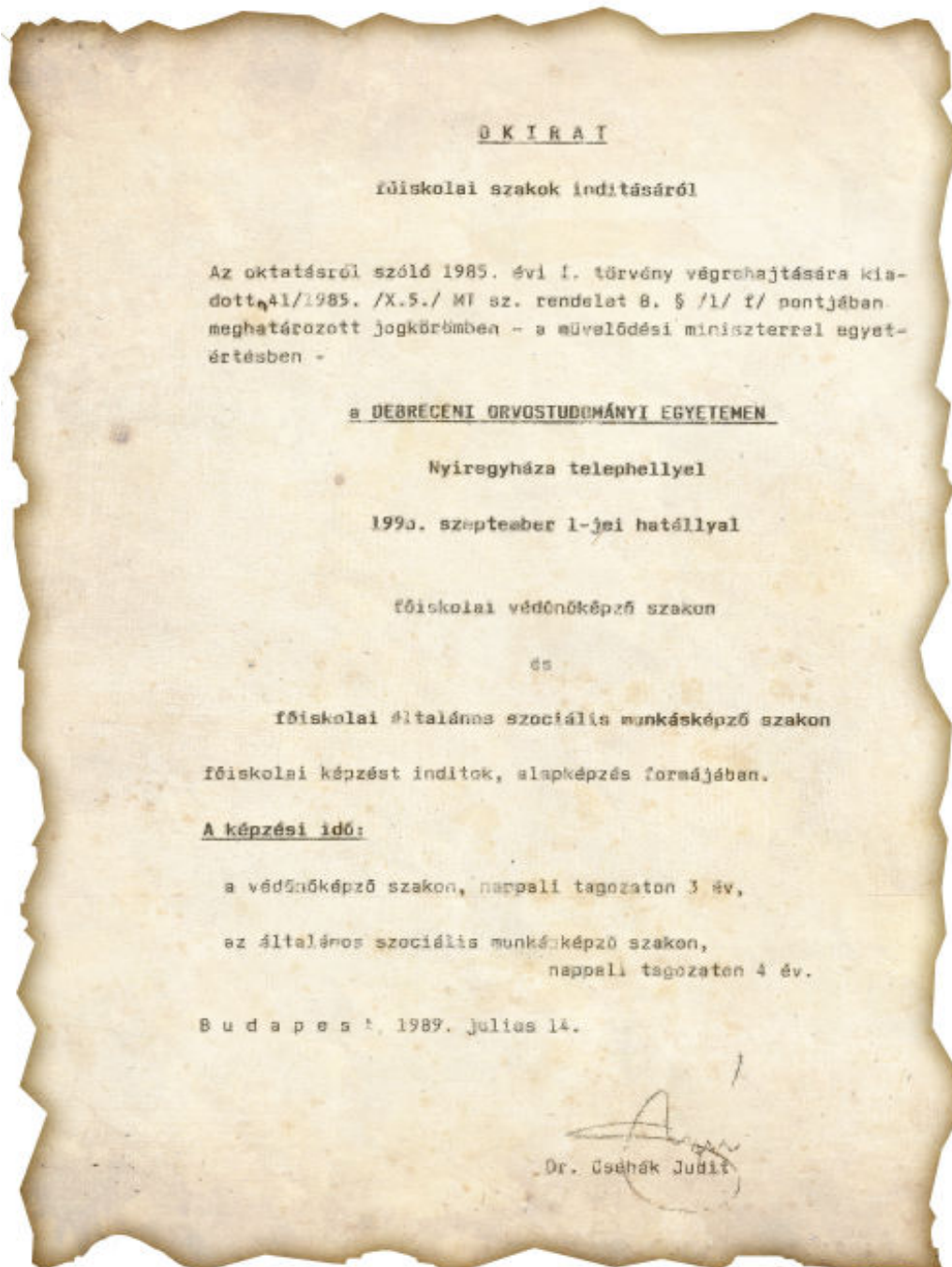
Dr. Lukácskó Zsolt

A Nyíregyházi Egészségügyi Főiskola – mostani nevén a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara – idén fennállásának huszadik évfordulóját ünnepli. A kezdetekről, az intézmény születéséről, az alapítás körülményeiről dr. Lukácskó Zsoltot kérdeztük, aki alapítóként ott volt a kezdeteknél, s tizenhét éven át irányította, formálta annak munkáját, fejlődését, akinek oroszlánrésze van abban,

hogy az egykori kezdeményezésből mára valószínűleg sikertörténet lett.

Számomra a fennállás óta eltelt húsz esztendőből az első tíz év volt a legizgalmasabb, legemlékezetesebb, így érthető, ha erről az időről mindig nagyon nagy örömmel beszélek. Ez ugyanis egy csodálatos része volt az életemnek, az az időszak, amikor a szinte minden irányból érkező jóindulat és a támogatás, a segítőkészség volt érzékelhető, amikor joggal érezhettem úgy, hogy belföldön és külföldön egyaránt értik a szándékainkat, s készek azt messzemenően támogatni is. Vallásos emberként azt mondhatom, az intézmény csodálatos, felfelé ívelő karrierje, a gyönyörű pályája, amelyen elindult – Isten áldását viselte, mondhatom úgy is, az Úr megáldotta a mi munkákat. /2.

Kordokumentum

NOTE Egészségügyi Főiskola első szakjainak alapító okirata

Rövid iskolatörténet I.

Intézményünket 1990. szeptember 1-jei hatállyal alapította az akkori Szociális és Egészségügyi Minisztérium. Az alapító okiratban foglaltak szerint a megye (és Nyíregyháza város közösen) biztosította a főiskola működtetésének épület-feltételeit. A szakmai felügyeletet és az irányítást a Debreceni Orvostudományi Egyetem garantálta, és az akkori időknek megfelelően a szakminisztérium biztosította a finanszírozást.

Főiskolánk szervezése és alapítása természetesen ezt megelőzően indult el, egyszerre több szálon is. A megye vezetői, különböző szakmai szervezetek és a DOTE képviselői közel két évig dolgoztak azon, hogy 1989 decemberének végén, az MSZMP vagyonának elosztásáról hozott parlamenti döntést követően Hunyadi Károlyné hivatalosan is átvehette a párt Oktatási Igazgatóságának épületét.

A főiskola első főállású dolgozója Hunyadi Károlyné gazdasági főelőadó és Tóth Mónika tanulmányi vezetők voltak. Március 1-től kapott főiskolai tanári kinevezést és igazgatói megbízást Dr. Lukácskó Zsolt. Oktatói státuszban adjunktusi kinevezést nyert Dr. Vágvölgyi Jánosné, Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona, illetve ekkor kapta megbízását Lantos Lászlóné pénztáros is.

Az oktatói kör hamarosan tovább bővült, hiszen 1990-ben nyert felvételt intézményünkbe Deák Lászlóné, Dr. Horváth László, Dr. Kiss János, Vértesi Andrea és Dr. Zagy Bertalan.

Az alapítás évében két szakon (általános szociális munkás és védőnő) indult el a képzés, összességében 60 fővel, ezeket követte 1991-ben az egészségügyi ügyvitelszervező szak, majd 1993-ban a diplomás ápoló képzés. Ez utóbbi érdekessége, hogy akkor a nappali tagozat helyszíne Gyula városa, míg a levelező képzése Nyíregyháza volt.

A szakok élén ebben az időszakban ún. szakigazgatók álltak. Az Általános Szociális Munkás szak vezetését Dr. Lukácskó Zsolt látta el, helyettese Dr. Horváth László volt. A Védőnő szak szakigazgatója Dr. Orosz-Tóth Miklós volt, helyetteseként Dr. Vágvölgyi Jánosné kapott kinevezést. Az Egészségügyi Szervező szak élén Dr. Szegedi János állt, társ-szakigazgatóként Dr. Zagy Bertalan koordinálta a képzést. Az említett helyszínek miatt a Diplomás Ápoló szak élén alapvetően kettős vezetés érvényesült, a gyulai nappali tagozat vezetője Dr. Dankó Miklós volt, a nyíregyházi levelező képzése pedig Dr. Kovács Árpád, majd Dr. Szabó Tünde.

Az első Kari Tanács választott tagjainak létszáma mindössze öt fő volt, három főállású dolgozó és két hallgató. Az oktatókat Dr. Karmazsin László egyetemi tanár, és Dr. Ráczné dr. Kassy Erzsébet főiskolai docens, a hallgatókat Tatár Katalin (általános szociális munkás) és Mester Erika (védőnő) képviselték. A főállású dolgozók Buczi Judit gazdasági előadót választották a tanács tagjává.

A mai hallgatók számára valószínűleg furcsának tűnhet, hogy a főiskola első kollégiuma a mai főépületben működött (a jelenlegi büfé fölötti emeleten), így mindennapos kép volt a papucsban közlekedő fiatalok látványa, akiknek elég volt néhány perccel az óra kezdése előtt elindulni az előadásokra. A mai kollégium 1993-ban fogadta az első hallgatókat, igazgatója röviddel később Szedlák Richárd lett.

Cikkünket a következő számainkban folytatjuk.

Összeállította: Fábrián Gergely

Külföldiek – rólunk

Dr. Thomas R. Lawson

Először 1995-ben találkoztam Fábán Gergelyvel az egyik első LOSS konferencián Birminghamban, Angliában. Ezt követően Olaszországban, Finnországban és az Egyesült Államokban voltak közös konferenciáink. Amikor Magyarországra érkeztem a LOSS konferenciára, felismertem, hogy milyen csodálatos hely is ez a melegségével, nyíltságával és a nyíregyházi emberek barátságosságával. Olyan helynek tartottam a főiskolai kart, ahol elkötelezettek a diákok magas színvonalú oktatása iránt, jelentős szerepet játszanak a helyi közösségben, valamint a társadalomban – pontosan úgy, ahogy ezt egy főiskolának tennie kell.

Emiatt azonnal egy csereprogramot kezdtem el tervezni az egyetemem és az egészségügyi kar között Dr. Lukácskó Zsolttal, Dr. Horváth Lászlóval és Gergellyel. Először 1999-ben hoztam diákokat Nyíregyházára. Nagyon jól emlékszem az előadásokra, amelyeket a hallgatóimnak tartottak a karon, a START Vállalat meglátogatására Balogh Zoltánnal, a Guszevi általános iskola meglátogatására Patyán László vezetésével, a Debreceni Egyetem, valamint a Csapókerti Közösségi Ház meglátogatására Debrecenben Giczey Péterrel, és természetesen a fantasztikus ételekre melyet a csoportunk számára biztosítottak.

Az első látogatásom óta a csereprogram egyre növekedett és egyre sokszínűbbé vált. Minden második évben (2001-ben, 2003-ban, 2005-ben, 2007-ben és 2009-ben) vittem diákokat a főiskolára azért, hogy tapasztalatot szerezzenek az ösztönző előadásokból, a különböző új intézmények, szociális szolgáltatók meglátogatásával, de például a START, a Periféria mindig az állandó programjaink közé tartozott.

Továbbá sikerült betekintést nyerni Nyíregyháza és környéke kulturális életébe is. Meghallgattuk a Banchieri, valamint a Pro Musica kórust, megnéztünk helyi néptánc programokat, és ellátogattunk Tokajba, ahol vacsoráztunk és megkóstoltuk a borokat egy helyi borospincében - mindezt a kar valamint a helyi tanárok szervezésében -, melyek fontos mozzanatai voltak minden látogatásunknak.

Amikor külföldre utazunk a diákjaim mindig aggódnak az étkezés miatt, de ők rajongva beszéltek azokról az ételekről, amelyeket a menzán, a START Vállalatnál, vagy a helyi éttermekben fogyasztottak a programok alatt és azt kívánják, bárcsak ilyeneket ehetnének Louisville-ben. Minden diákom azt mondja, hogy a főiskolai karral való csereprogram a legjobb, ami létezik és a legfontosabb ok, az ott élő emberek!! Mindig azt mondják nekem, hogy a legcsodálatosabb emberek ott vannak Nyíregyházán.

Nemcsak diákok voltak a csereprogram keretében Nyíregyházán, mivel az egyre tartalmasabb program sokkal több mindent foglal mára magába. Néhány kolléga a karról ellátogatott Louisville-be 2000-ben és 2007-ben, valamint közösen rendeztük meg a Szociális munka az egészségügyben című amerikai - magyar konferenciát. A konferencia anyaga a napokban jelent meg könyv formájában, a két intézmény közös kiadásában. 2009 őszén Dr. Anna Faul – elismert gerontológiai szakértője a louisville-i egyetemnek – látogatott Nyíregyházára egy konferenciára, előadásokat tartott a hallgatóknak, és ez az együttműködés még folytatódni fog.

Mi is ennek a nagyszerű csereprogramnak a titka? Maguk az emberek! Azok az emberek, akik együtt dolgoznak, akik barátok – kollégák és elkötelezettek az iránt,

hogy a legjobb oktatást biztosítsák a diákoknak, legyenek azok Amerikában, vagy Magyarországon. A közös programok, melyek elkötelezetté teszik a diákokat arra, hogy egy globális társadalomban tanuljanak és dolgozzanak, akadémikusok, akik kutatásokat vezetnek azért, hogy javítsák, segítsék az emberek életét, nem foglalkozva azzal, hogy hol élnek, a diá-

kok, akik együtt tanulnak és dolgoznak határokon túl azért, hogy gyarapítsák tudásukat és javítsák képességeiket. Ez a kar igazán remek cserelehetőség!

Prof. Dr. Thomas R. Lawson
Kent School of Social Work,
University of Louisville (USA)
(Ford: Szabó Judit)

Dr. Lukácskó Zsolt, az alapító

Miért fogalmazok így? Azért, mert szeretném érzékeltetni, hogy gondok, nehézségek akkor is voltak, de volt jóakarát, és volt emberség is.

Kinek az ötlete volt az egészségügyi főiskola létrehozása? Hol és hogyan született meg az első gondolat?

Azt ma már nehezen tudnám megmondani, de egy biztos: Gyúró Imre, akkori megyei párttitkár és a köré csoportosuló erők segítettek bennünket. Másik segítőtáborunk Budapesten volt. Létezett ugyanis egy Ferge Zsuzsa szociológus által működtetett bizottság, akik már akkor szociális munkás képzés megindítását sürgették Magyarországon. Csak ezután lépett a képbe a Debreceni Orvostudományi Egyetem. Szeretnék mindenkit emlékeztetni, hogy az alapszerződésünkben is az szerepelt, hogy az új intézmény önállóan gazdálkodik, fenntartója a megye és Nyíregyháza városa, finanszírozója pedig az illetékes szakminisztérium legyen. Az orvosegyetem a szakmaiság felügyelőjeként szerepelt. Az pedig, hogy az így történt, egyértelműen Gyúró Imre és az akkori egészségügyi miniszter érdemének tulajdonítható.

A kezdetek tehát a rendszerváltásig nyúlnak vissza, amikor a pártvagon szétosztásakor a megüresedett párházat sikerült megszerezniük. Azt a tényt sem szabad elfelejteni, hogy az oktatás nyíregyházi helyszíne nem mindenkinek nyerte el a tetszését. Az orvosegyetem egyes illetékesei például megkérdőjelezték a döntést, ezt a hangulatot azonban Karmazsin László professzor hozzáállása rövid úton megváltoztatta. Dr. Lukácskó Zsolt neki, és Lövey András professzornak tulajdonítja azt a fantasztikus légkört, amelynek az alapító munka folyhatott, amelynek köszönhetően a kezdeti ellenkezés után az akkori professzori kar egyhangúlag fontosnak tartotta az egészségügyi főiskola létrejöttét. Az első tíz évben az orvosegyetem legjobbjai támogatták az oktatást: Lampé László, Szegedi Gyula, Kovács László,

Muszbek László, Szepesi Kálmán, Barlász György és még sokan mások, akik kellő bölcsességgel belátták és tudták: a gyógyítás, az orvoslás nem valósulhat meg jól képzett szakdolgozók nélkül.

A hazai szaktekintélyek mellett később mind nagyobb számban segítettek a munkát a külföldi szakemberek is. Az előkészítésnél még csak Richard Steinmann nevét kell megemlítenünk, mára viszont már számtalan ország számtalan tanára, professzora a kar rendszeres előadója, sőt, a nyíregyházi főiskolai kar immár nemzetközi, uniós diplomát adó képzésben is részt vesz.

A főiskola fejlesztésének curriculumát, szellemi hátterét a hazai szakemberek mellett a külföldi tapasztalatok is adták, s adják mind a mai napig. Hol van már az az idő, amikor arról volt szó, hogy az új oktatási intézménynek a Jósza András Kórház mellett húznak fel egy épületet, mivel a párházat a nyíregyházi főiskolának szánták az akkori illetékesek. Ez az elképzelés azonban – mint fentebb már említettük – megváltozott, amikor ugyanis csak a lelkes alapítóknak köszönhetően, a megüresedett pártingatlant mégis az egészségügyi képzés kaphatta meg.

Az alapítók és a mindenkori vezetők alaposan rászolgáltak a bizalomra. Ennek is köszönhető, hogy a kezdeti két szak helyett ma már négy alapszakon és hat szakirányon szerezhetnek felsőfokú diplomát a hallgatók, miközben az egészségtudományi területen a mesterképzés is elindult.

A fejlődés persze nem áll meg. Az intézmény mára országos népszerűsége tett szert, számos területen elsőként vezetett be oktatást. A személyi, tárgyi feltételek ugyancsak folyamatosan javulnak, amelynek legfrissebb, legékesebb bizonyítéka az az új szárny, amelyet az egykori GYIVI épületéből nagy szeretettel és hozzáértéssel, az átgondolt gazdálkodásnak köszönhetően alakíthattak ki.

Kovács Éva

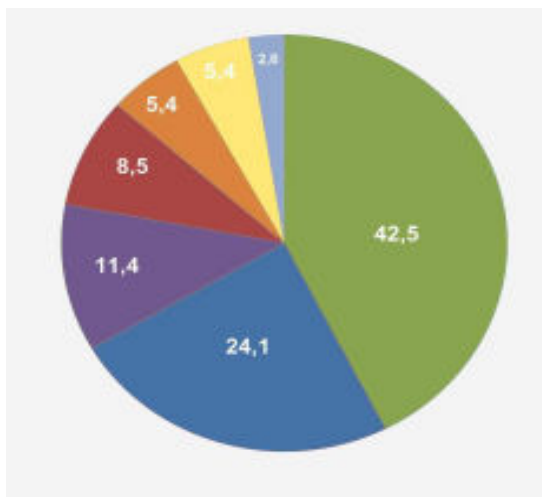
Mi is történt akkoriban?

1990

Január 9-én a KGST 45., szófiai ülésén Németh Miklós magyar és Nyikolaj Rizskov szovjet kormányfő elvi megállapodást köt a szovjet csapatkivonások ütemtervéről. Az év folyamán hasonló tárgyalások zajlanak a többi kelet-európai országban is.

Februárban Nelson Mandela, dél-afrikai fekete aktivista 27 évi fogság után kiszabadul börtönéből. Ezzel kezdetét veszi a dél-afrikai rendszerváltás.

Később (1994 és 1999 között) Mandela a Dél-afrikai Köztársaság 11. elnöke lett. 1993-ban megkapta a béke Nobel-díjat. 2009-ben Clint Eastwood filmet forgatott róla Invictus címmel, melyben a politikust az Oscar-díjas Morgan Freeman játssza. A film idén két jelölést is kapott.

Március 11-én a litván parlament a Szovjetunióból való kilépésre és a függetlenségre szavaz. Ez tovább erősíti a Szovjetunió későbbi megszűnését. Hasonló eseményre kerül sor Észtországban is március végén, ahol az észt polgárok népszavazáson döntenek a kilépésről és a függetlenségről.

Április 7-én az első szabad parlamenti választásokat hazánkban a Magyar Demokrata Fórum nyeri. A Magyar Demokrata Fórum (MDF) 1987-ben alakult Lakiteleken. Az alapítói okirat aláírói Bíró Zoltán, Csengey Dénes, Csoóri Sándor, Csúrka István, Fekete Gyula, Für Lajos, Joó Rudolf, Kiss Gy. Csaba és Lezsák Sándor voltak. A rendszerváltás utáni első választások megnyerése után az MDF az FKGP-vel és a KÖNP-

vel alakított kormányt. A miniszterelnök Antall József lett, aki az MDF-et a nép-nemzeti irányzat, a kereszténydemokrácia és a nemzeti liberalizmus három alappilléren nyugvó pártként határozta meg. Antall József halála után Boross Péter belügyminiszter lett a miniszterelnök.

A választásokat követően az Antall-kormány május 23-án alakul meg. Nyíregyháza két egyéni választókerületében is a Magyar Demokrata Fórum jelöltjei győzelmeskednek, az egyes számúban Dr. Takács Péter, míg a kettes számúban Dr. Szilassy Géza.

Május 2-án Göncz Árpád előbb ideiglenes, majd augusztustól választott köztársasági elnök lesz.

Október folyamán az egykori szövetségesek (Nagy-Britannia, Franciaország, Szovjetunió és az USA) megszüntetik Berlin négyhatalmi megszállását. Ezután Németország ismét egységes lesz, megszűnik a korábbi NDK és NSZK. Az „új Németország” a NATO teljes jogú tagjává válik.

Október 24: Magyarországon eltörlik a halálbüntetést.

Október végén Magyarországon kitört az ún. taxisbloká. Ez egy hazai benzinár-emelés ellen végrehajtott tüntetés volt, amely során több ezer taxis és fuvarozó bénította meg három napra a fővárost és az ország több városát. A bloká ideje alatt csak a tűzoltók, a mentők, valamint az országból kivonuló szovjet csapatok közlekedtek zavartalanul. Ez volt a demokratikus Magyarország első igazi nagy tömegtüntetése, mely során senki sem tudhatta, hogy fog reagálni az új államhatalom. A helyzet ugyan súlyos volt, de mind a rendőrség, mind a honvédség vezetői kijelentették, nem kívánnak erőszakhoz folyamodni.

1991

Az év elején Irak megszállja Kuvaitot. Az Egyesült Államok vezetésével koalíciós erők először légitámadást indítanak Irak ellen, majd megkezdődik a szárazföldi csapatok bevetése is. Február végére Kuvait felszabadul, Irak feltétel nélkül elfogadja az ENSZ mind a tizenkét határozatát, amelyek az iraki csapatok Kuvaitból való visszavonására vonatkozik. Ezzel véget ér az Öböl-háború.

Március végén hivatalosan is megszűnik a Varsói Szerződés. Nem sokkal később Budapesten írják alá a KGST feloszlásáról szóló határozatot.

Április közepén megnyitják az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD), amelyet a kelet-európai országok és a Szovjetunió azon törekvéseinek segítségével hoznak létre, hogy kifejlesszék a demokráciát és a piacgazdaságot.

A nyár folyamán a német parlament Bonn-ból Berlinbe költözik. Ezzel Berlin lesz az egyesített Németország új fővárosa.

Augusztus végén hazánkba látogat II. János Pál pápa, aki többek között Debrecenben is tart ökumenikus istentiszteletet. A hivatalos program során a pápa megyénkbe is ellátogatott, és elzarándokolt a máriapócsi kegyhelyre.

Az év folyamán számos ország kiáltja ki függetlenségét és szakad el a Szovjetuniótól. Decemberben formálisan is megszűnik, azzal, hogy helyét az ENSZ-ben Oroszország veszi át. Mihail Gorbacsov lemond az elnöki és a szovjet fegyveres erők legfelsőbb parancsnoki tisztségéről, Oroszország független köztársaság lesz.

1992

Február 7: A Maastrichti szerződés aláírásával megalakul az Európai Unió. A szerződést (hivatalosan Szerződés az Európai Unióról) február 7-én írták alá Maastrichtban az Európai Közösség (EK) tagjai és 1993. november 1-jén lépett hatályba, a Delors Bizottság idején. Az Európai Unió megalakulásához vezetett, a pénzügyi és politikai unióról szóló különböző tárgyalások eredménye volt. A szerződés tartalmazta az euró bevezetésének körülményeit, és itt jelenik meg az Unió három pilléres szerkezete.

Hallgatóink voltak, oktatóink lettek – Szoboszlai Katalin

Szoboszlai Katalin

Miért az egészségügyi főiskolára esett a választása?

1990-ben indult Nyíregyházán a szociális munkás képzés, amit egy újsághirdetésben láttam meg. Ezután jelentkeztem a főiskolára. A felvételi sikerült, és szeptemberben elkezdtem az iskolát. 20 évvel ezelőtt nem tudtam, hogy mi a szociális munka és mit csinál a szociális munkás. Ennek ellenére már az első évben tetszett mindaz, amit tanultam.

Mint az első évfolyam egyik hallgatója, mit várt az induló szaktól?

A szociális munkás új szakma volt és ez az újdonság ott volt a képzés minden tantárgyában. Oktatóink kellően szigorúak voltak és hittek abban, hogy szociális munkások leszünk. Szociális munkát és szociálpolitikát oktató tanáraink azokban az években tanultak az ELTE-n és a legfrissebb tudást adták át nekünk az órákon. Mi az évfolyam hallgatói nagyon hamar összekovácsolódtunk, és ezek a kapcsolatok mai is jól működnek.

Az első tanévnyitó

Milyen tervei voltak a tanulmányok folytatásában?

Mivel a karon szerzett diploma főiskolai végzettséget jelentett, így mindenképpen tovább szerettem volna menni, s megszerezni az egyetemi diplomát. Egyik tanárom javasolta, hogy a Debreceni Egyetemen ezt megszerezhetem szociálpolitika szakon. Mivel 1994-ben másoddiplomás képzés nem volt, így ez újabb 5 évet jelentett volna, ezért lettem róla. Amikor az utolsó félévben jártam a főiskolára egy pályázati lehetőséget használtam ki. 2 fő gyakornokot kerestek a szakra, amit megpályáztam és elnyertem Pátyán Lászlóval.

Gyakorokként milyen kötelezettségeknek kellett eleget tennie, s mi volt a következő lépés?

A csoportmunka kurzust kaptam meg, ami elméleti besorolású tantárgy volt, valamint szociális munka gyakorlatot oktattam nappali, majd 1995-től levelező tagozaton. A családgondozási tantárgy is hozzám került. Az oktatás mellett az első években már belekóstoltam a kutatásba és a publikálásba. 1994-től 1996-ig, mint gyakornok, ezután 1996-tól 2000-ig mint tanársegéd, és 2000-2005-ig adjunktus dolgoztam, 2005-től docens vagyok.

Az első szociális munkások elhelyezkedése mennyire volt sikeres?

1994-ben a diplomás szociális munkás munkakörök még nem voltak beépítve az intézményekbe. Mi voltunk az első évfolyam, akik általános szociális munkás szakon végeztünk és szeptemberre már mindenkinek volt állása.

El tudta képzelni, hogy tanítsa a szakmát?

Igen. Augusztus közepétől már dolgoztam a főiskolán 1994-ben.

Mikor kezdett el hajléktalanokkal foglalkozni?

A tanítás mellé jött az utcai szociális munka, amit már szeptemberben elkezdtem volt csoporttársakkal a Periféria Egyesületben. Ebbe a munkába később hallgatók is bekapcsolódtak, akikkel együtt dolgoztunk. A Periféria Egyesületben 2004-től, mint a szervezet elnöke végzek feladatokat önkéntesként.

Az egyetemi diplomát hol szerezte meg?

1995-től 1998-ig az ELTE-n tanultam másoddiplomás képzésben, levelező tagozaton, így lettem okleveles szociális munkás.

Hogyan teltek az itt töltött évek?

Mivel levelező tagozatra jártam, ezért havonta egy hetet töltöttem Budapesten. Egyéni tanrendet kértem, valamint több tantárgyat beszámítottak, amit korábban a DE-EFK-n teljesítettem. Emellett új tárgyat is tanultam, melyek közül a kedvencem a terepitanítás volt. Az utolsó év azzal telt el, hogy szakdolgozatot írtam.

Voltak kedvenc oktatói?

Igen, a főiskolán és az ELTE-n is voltak olyan oktatók, akiket kedveltem. Őket mestereimnek tartom. Amellett, hogy a szociális munkát, mint szakmát és tudásanyagot megtanították, nagyon sok pluszt is átadtak. A hitelesség és a lendület, melyet náluk láttam döntő tényező volt abban, hogy szociális munkával akartam foglalkozni.

A főiskolán Erdős Judit volt az, aki hatással volt rám, korábban családsegítőben dolgozott és a képzésben szociális munkát oktatott. Az ő hite, lendülete, lelkesedése sokat jelentett nekem. Judit küldetésnek tekintette az oktatást és ő lett a TDK dolgozatom témavezetője, aminek címe a „Munkanélküliség kezelése, amit nyitva hagy, különös tekintettel a középkorostály helyzetére” volt. Ezzel a dolgozattal

OTDK különdíjat nyertem 1993-ban. Az ELTE-n Ohly Éva nyitottsága, befogadó személysége és szociális munka tapasztalata volt rám nagy hatással. Évánál írtam a szakdolgozatomat „Terepoktatás helyzete az általános szociális munkás képzésben Magyarországon” címmel.

Az egyetemi diploma megszerzését követően voltak tervei a tanulást illetően?

Tervek voltak, igen. 2001-ben felvéltem az ELTE-re doktori iskolába, de nem sikerült, mert a kutatási tervem nem volt olyan jó. Ferge Zsuzsa javasolta, hogy próbálkozzak a következő évben, de erre ismét 2004-ben került sor. A felvételi előtt megkerestem Zsuzsát, s az ő útmutatásait szem előtt tartva új kutatási tervet készítettem. Ebben az évben felvettek az ELTE TÁTK Szociológiai Doktori Iskola Szociálpolitika és szociális munka programba. S ki más, mint ő lett a témavezetőm. A disszertációm hajléktalanság témában elkészült és védés előtt áll.

Mióta vesz részt a Háló szerkesztésében, hogy jött az ötlet?

2003-ban kaptam a felkérést az Iskolaszövetség elnökétől. Szeretem a szerkesztőségi munkát, mert jó a társaság és részese lehetek a HÁLÓ arculatának, tartalmának formálásának. Mindez olvasók nélkül nem megy, ezért fontos, hogy a szociális munkások és hallgatók olvassák a lapot és írjanak szakmai témáról a HÁLÓ-ba.

Vannak a jövőre nézve tanulmányi tervei?

A disszertációm után szeretném kipihenni az elmúlt éveket. Majd húsz év múlva a nyugdíjas éveimben elvégeznék egy történelem tanári szakot, csak azért mert az szerettem volna lenni fiatal koromban. Komolyra fordítva a szót, szakmai képzésben néhány év múlva a szupervízió az, amit tanulnék.

Hogyan fejleszti magát?

Szakmához kapcsolódó folyóiratokat, publikációkat rendszeresen olvasom, konferenciákra járok, szakmai tanácskozáson veszek részt. Nemzetközi kapcsolatok révén vendégoktatóként tanítottam több országban: Finnországban, Bécsben, Portugáliában.

A tanításon, újságszerkesztésen, hajléktalan ellátáson kívül van még olyan terület, amiben kipróbálta magát?

Van. 2005-től az Észak-alföldi Regionális Szociálpolitikai Tanács elnöke vagyok. Ez érdekesen indult, ugyanis az esélytelenek nyugalmával ültem az alakuló ülésen, amikor a jelöltek között elhangzott a nevem, és megválasztottak. Tagja vagyok az Országos Szociálpolitikai Tanácsnak, és 2010-ben a Szociális Szakmai Szövetség elnökségébe is bekerültem.

Még lenne egy kérdésem, amit azonban ezek hallatán talán fölösleges feltennem: sikeresnek érzi magát a munkájában?

Igen, úgy gondolom, jól haladok és elértem a céljaimat. És vannak vágyaim, amelyek teljesítése a következő évek feladata lesz.

Karacs Dóra

Mi is történt akkoriban?

Április elején a korábbi Jugoszlávia tagállamai Szerbia kivételével megszavazzák függetlenségüket, ezzel megkezdődik a délszláv háború. A délszláv háború a Balkánon elterülő volt Jugoszlávia hat tagköztársaságának függetlenedési törekvései nyomán kirobbant, összességében tíz évig tartó háború. A tízéves intervallumot három – egymástól jól elkülöníthető – időszakra lehet bontani: az 1991-től az 1995-ös daytoni békeszerződés aláírásáig tartó periódus, illetve a Dayton követő kosovói albán-szerb konfliktust, az 1999-es NATO hadműveleteket, illetve a belgrádi forradalmat magában foglaló, Slobodan Milošević 2006 márciusában bekövetkezett haláláig tartó időszak.

Júliusban megszűnik Csehszlovákia és létrejön Csehország, valamint Szlovákia.

Novemberben Bill Clinton lesz az Egyesült Államok 42. elnöke.

1992-ban kibocsátot ezüst 200 forintos

A kilencvenes évek elejének ötezer forintosa

Folytatjuk
(Összeállította: Fábrián Gergely)

Képes Krónika

1990

Irodalom: Megjelenik Kertész Imre: Kaddis a meg nem született gyermekért című könyve és Somlyó György: Palimpszeszt, és Párizsi kettős című könyvei.

Tudomány: Megjelennek az első maroktelefonok. Elkészül a japán elektronika miniatürizált termékének továbbfejlesztett változata, a SONY sétálómagnó (WALKMAN); Az első WALKMAN, azonban 1979-ben gördült le a futószalagról.

Egy németországi próbafúrás során eléri a 4000 méteres mélységet.

Április 24-én a Discovery űrrepülőgép pályára állítja a Hubble űrtávcsövet.

Szeptember 15-én a Magellan űrszonda elkezd fényképezni a Vénusz felszínét.

Október 18-án egy Zenit hordozórakéta felrobban Bajkonurbán indításkor. A szovjet űrkutatási program a politikai és gazdasági változások ellenére folytatódik, működik a Mir űrállomás.

November 13-án létrejön az első ismert weblap.

Nobel-díjak: Fizikai: Jerome I. Friedman és Henry W. Kendall amerikai, Richard E. Taylor kanadai fizikusok, Kémiai: Elias James Corey amerikai kémikus, Orvosi-fiziológiai: Joseph E. Murray orvos és E. Donnall Thomas kémikus – mindketten amerikaiak. Irodalmi: Octavio Paz, mexikói író, Béke: Mihail Gorbacsov szovjet politikus, Közgazdasági: Harry M. Markowitz, Merton H. Miller és William F. Sharpe amerikai közgazdászok.

Sport: Ayrton Senna megszerzi második Forma-1-es világbajnoki címét a McLaren-Honda csapattal.

Az NSZK nyeri az Olaszországban rendezett foci VB-t

Az 1990-es futball vb. hivatalos FIFA-labdája, az Etrusco Unico

Filmművészet: Oscar-díjasok: Film: Miss Daisy sofőrje, Rendező: Oliver Stone – Született június 4-én, Férfi főszereplő: Daniel Day-Lewis – A bal lábam, Női főszereplő – Jessica Tandy – Miss Daisy sofőrje, Külföldi film: Cinema Paradiso

Külföldi filmek hazai mozikban: Ghost, Reszkessetek, betörők, Micsoda nő!, Farkasokkal táncoló, Total Recall – Az emlékmás, Vissza a jövőbe III, Még drágább az életed, Ártatlanságra ítélve, Tini nindzsa teknőcök, Ovizzaru, Dick Tracy, Ford Fairlane kalandjai Hiúságok máglyája, Jákob lajtorjája, Három férfi és egy kis hölgy, Joe és a vulkán, Kitúr-lak, Keresztapa III, A legyek ura, Megint 48 óra, Mint a villám, Nicsak ki beszélt még? Rocky V., Zöldkártya.

Április 15-én született Emma Watson, angol színésznő a Harry Potter filmek Hermione Granger-e.

Képes Krónika

Sony walkman

Magyar filmek: Dargay Attila: Az erdő kapitánya; Mészáros Márta: Napló apámnak, anyámnak. Február 7-én elhunyt Karády Katalin színésznő.

Televízió: Filmre viszik Brösel német képregényrajzoló Werner: Beinhart című munkáját.

Zene: Megalakul a Republic, Madonna hatalmas sikert arat Vogue című dalával, és botrányt kavart Justify My Love című dalával és videoklipjével. A svéd Roxette a pop történelem egyik legsikeresebb dalával tarol, melynek címe It Must Have Been Love. A dal a Pretty Woman/Micsoda Nő! betétdala. Kiadott albumok: Cseh Tamás-Bereményi Géza: Új dalok, Depeche Mode: Violator, Gary Moore: Still Got the Blues, Madonna: The Immaculate Collection, Mariah Carey: Mariah Carey, Kovács Kati: Szólj rám, ha hangosan énekelek, Napoleon Boulevard: Legyetek jók, ha tudtok, Whitney Houston: I'm Your Baby Tonight.

1991 Tudomány: Október 29-én a Galileo űrszonda az első, amely kisbolygót (a 951 Gaspra-t) közelít meg. Február 7-én a Szaljut-7 és a Kozmosz-1686 űrállomásrendszer egy része a légkör határán fekézve, elveszít néhány szerkezeti darabot, melyek Argentínában érnek földet.

A Corvette - 4 autómódellje 1990-ből

Iidzsima Szumio felfedezi a szén nanotubulusokat. Ronald L. Rivest ebben az évben fejleszt ki az MD5 kódolási algoritmust. Február 26-án Tim Berners-Lee bemutatja az első webböngészőt, s március 4-én a World Wide Web legprimitívebb formája már online működik.

Nobel-díj: Fizikai: Pierre-Gilles de Gennes, Kémiai: Richard R. Ernst, Orvosi-fiziológiai: Erwin Neher, Bert Sakmann, Irodalmi: Nadine Gordimer, Béke: Aung San Su Kyi, Közgazdasági: Ronald Coase.

Egerszegi Krisztina úszó

Sport: Ayrton Senna 1988 és 1990 után megszerzi harmadik világbajnoki címét a McLaren istállónál. Egerszegi Krisztina úszó kétszeres világbajnok (100 és 200 m hát), (háromszoros Európa-bajnok (100 és 200 m hát, 400 m vegyes), kétszeres világcúcstartó és kétszeres Európa-cúcstartó. Május 7-12 között Göteborgban rendezték meg a 29. amatőr ökölvívó-Európa-bajnokságot, és november 15-23. közt Sydneyben a 6. amatőr ökölvívó-világbajnokságot. Mindkét versenyen Kovács István aranyérmes lett.

Filmművészet: Oscar díjasok (március 25.) Film: Farkasokkal táncoló, Rendező: Kevin Costner - Farkasokkal táncoló, Férfi főszereplő: Jeremy Irons - A szerencse forgandó, Női főszereplő: Kathy Bates -

Tortúra, Külföldi film: A remény útja Külföldi filmek a hazai mozikban: Terminator 2: Az ítélet napja, Robin Hood, a tolvajok fejedelme, Szépség és a szörnyeteg, Hook, A bárányok hallgatnak, JFK - A nyitott dosszié, Addams Family - A galád család, Cape Fear - A rettegés foka, Nagy durranás, Csupasz pisztoly 2": A félelem szaga, Doc Hollywood, Egy ágyban az ellenséggel, Hegylakó 2: A visszatérés, Holtpont, Kipurcánt a bébicsősz, anyának egy szót se! Lánglovagok, My Girl - Első szerelem, Oroszlánszív, Oscar, Visszatérés a kék lagúnába, Thelma és Louise, Sült zöld paradicsom.

Fredy Mercury Queen együttes énekese

Magyar filmek: Bujtor István: Hamis a baba, Jancsó Miklós: Isten hátrafelé megy, Sára Sándor: Könyörtelen idők, Makk Károly: Magyar rekviem, Dobray György: Szerelmes szívek, Bacsó Péter: Sztálin menyasszonya.

Televízió: Elindul a magyar TV1-en a Walt Disney bemutatja című műsor. A műsor jellegzetessége volt, hogy eleinte két 25 perces rajzfilmsorozatot mutattak be, a legelső vetítéskor a Kacsamesék - Ausztrál Expressz - Csipet Csapat c. műsorok kerültek bemutatásra.

Zene: Kiadott albumok: Guns N' Roses: Use Your Illusion 1-2, Kispál és a Borz: Naphoz holddal, Massive Attack: Blue Lines, Metallica: Metallica, Michael Jackson: Dangerous, Nirvana: Nevermind, Queen: Innuendo és Greatest Hits II, Roxette: Joyride U2:Achtung Baby. November 24-én elhunyt Freddie Mercury, énekes.

1992 Irodalom: Megjelenik William Gibson-Neurománc című science fiction művének magyar kiadása és Somlyó György Nem titok című verseskötete. Február 18-án elhunyt Kéry László irodalomtörténész, színikritikus, műfordító, az MTA tagja, április 6.-án pedig Isaac Asimov, amerikai író, „a sci-fi atyja”. A wikipedia szerint tőle származik az idézet: „Az a szóbeszéd járja mostanság Amerikában, hogy két intelligens faj létezik a Földön: az emberek és a magyarok.”

Tudomány: Január 3-án végrehajtják az első magyarországi szívtültetést Pécsen a Szív- és Érbetegségek Klinikán Szabó Zoltán professzor vezetésével. Március 6-án kibezetítik a Michelangelo számítógép-vírussal. Június 16-án megteszi első útját a japán Yamato-1 elektromágneses vízszugárhajtású hajó. A hajtómű részét képezik szupravezető elektromágnesek is. Május 14-én műholdmentést hajtanak végre az űrben: az Endeavour űrrepülőgépre beemelik az Intelsat-17 híradástechnikai műholdat. Szeptember 25-én útjára indítják a Mars Observert, amivel egy évvel később megszakad a kapcsolat.

Nobel-díjak: Fizikai: Georges Charpak lengyel születésű francia bányamérnök, atomfizikus Kémiai: Rudolph A. Marcus amerikai kémikus, Orvosi-fiziológiai: Edmond H. Fischer svájci-amerikai mikrobiológus és Edwin G. Krebs amerikai orvos. Irodalmi: Derek Walcott Saint Lucia-i író. Béke: Rigoberta Menchú Tum guatemalai béke-

harcos. Közgazdasági: Gary S. Becker közgazdász.

Sport: A Nyári olimpiai játékokat Barcelonában, Spanyolországban rendezik meg. Egerszegi Krisztina úszó háromszoros olimpiai bajnok (100 és 200 m hát, 400 m vegyes), Európa legjobb női sportolója és a világ második legjobb női sportolója.

A brit Nigel Mansell nyeri a Forma-1-es világbajnokságot a Williams-Renault csapattal. Kovács "Atom" Anti, 95 kg-ban elnyeri az aranyérmes, így ő Magyarország első, és eddig egyetlen olimpiai aranyérmes judósa.

Filmművészet: Oscar díjasok (március 30.) Film: A bárányok hallgatnak, Rendező: Jonathan Demme - A bárányok hallgatnak, Férfi főszereplő: Anthony Hopkins - A bárányok hallgatnak, Női főszereplő: Jodie Foster - A bárányok hallgatnak, Külföldi film: Mediterraneo - Gabriele Salvatores. Külföldi filmek a hazai mozikban: Aladdin, Több, mint testőr, Reszketek, betörők! 2 - Elveszve New Yorkban, Elemi ösztön, Halálos fegyver, Bat-man visszatér, Egy becsületbeli ügy, Apácashow, Drakula, Wayne világa, 1492: A paradicsom meghódítása, Az 57-es utas, Állj,

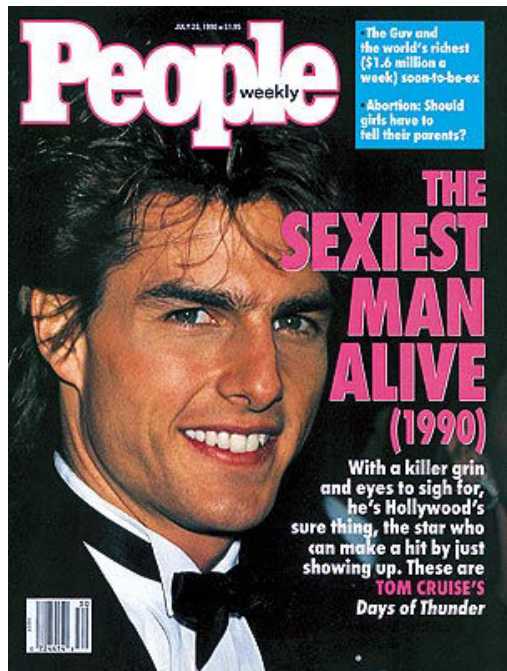

Sugár Ágnes a TV2 bemondója

vagy ló a mamám!, Babe, Beethoven, Bumeráng, Chaplin, Drágám, a kölyök marha nagy lett!, Egy asszony illata, Egy becsületbeli ügy, Facérok, Folyó szeli ketté, Jöttem, láttam, beköltöztem, Medici-ne Man, Örült Sto-ne, avagy 2008, a patkány éve, Siró játék, Tökéletes katona, Twin Peaks: Tűzz, jöjj velem!, Az utolsó mohikán, A végső megoldás: halál.

Magyar filmek: Molnár György: Anna filmje, Szőke András: Citromdisznó, Tímár Péter: Csapd le csacsi!, Szabó István: Édes Emma, drága Böbe, Jancsó Miklós: Kék Duna keringő, Szomjas György: Roncsfilm, Gárdos Péter: A skorpió megeszi az ikreket reggelire.

Televízió: Januárban elindul a TV1-en a Családi mozi délután a Disney-vel című műsor (Kacsamesék, Gumimacik, Balu kapitány kalandjai, A csipet-csapat, Micimac-

Tom Cruise a People magazin címlapján, mint 1990 legszexisebb férfija

A Szerencsi Csokoládégyár 1991-től a svájci Nestlé cég a tulajdona.

kó, Ausztrál expressz, Az utolsó elektromos lovag, Nehéz napok a Föld nevű bolygón, Jack a kalóz 100 éve - a Walt Disney bemutatja folytatása). Február 29-én elindul a TV2-n a Knight Rider című sorozat. December 24-én megkezdje adását a Duna Televízió.

Zene: Megalakul a Blink-182. Kiadott albumok: AC/DC: Live, Bon Jovi: Keep the Faith, Edda Művek: Szélvihar, Edda Művek: Szelemvilág, Katona Klári: Nokedl, Kovács Kati: Forgószél, Napoleon Boulevard: Egyenlítői Magyar Afrika, Nirvana: Incesticide, Queen: Classic Queen, Queen: Live at Wembley '86. November 23-án megszületik Miley Cyrus amerikai énekesnő.

TV1	HÉTFŐ AUGUSZTUS 20	TV2
8.23: Műsormentés 8.25: Képzőgép 8.30: Családi torna 8.35: Expedíció Mauritánia 8.50: Tűzterhelés 10.30: Űrségi nagygyűlés 11.00: Várunk rád, Akira! 14.25: Képzőgép 14.32: Műsormentés 14.35: Műsorajándék 14.40: Reklám 14.45: TELESPORT 17.00: Mészbárdalok 17.30: A hét mítosza 17.35: CIMBORA 18.00: Reklám	18.05: Epi mese 18.05: Magyar Műveltség - Iskolai körös körös 18.20: KATOLIKUS KRÓNKA 18.30: Szent József-körömről - 1990 19.30: Közlemények, Műsorajándék 20.00: HÍRADÓ 20.30: A régi magyar országos 20.50: Bartók: Gyermekkarok 21.00: Háy Gyula: Isén, császár, paraszt 21.30: A régi magyar országos 22.00: HÍRADÓ 2	16.00: Képzőgép 16.10: Tv2 16.30: Gyerménálások fesztiválja '85 17.00: Népszavazás 17.10: Volt egyszer egy Ludovika 17.30: Tv2 17.45: Torpedó 18.25: Gyerekeknek 18.42: Tv2 18.50: Híradó 18.55: Tv2 19.00: Közelítésvetítések műsora 19.05: Tv2 19.55: Tv2 20.00: Kurtizánok tündöklése és nyomozás

Kordokumentum szociális törvény anno

Marsi Edit

A szociális ellátó rendszer szabályozása a szociális ellátásokról és a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény szabályai alapján - avagy milyen szabályok voltak irányadóak e területen a '90-es években.

I. A szociális törvény megalkotása

A Szociális törvény megalkotása előtt Magyarországon nem volt olyan jogszabály, amely átfogóan szabályozta volna a szociális ellátások rendszerét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénnyel (továbbiakban: Sztv.) a hazai szociálpolitika jelentős reformja kezdődött meg; megalkotásra került az Alkotmány alaprendelkezéseinek törvényi szintű tovább-szabályozása.

A törvény alapján a helyi önkormányzatok lehetőséget kaptak arra, hogy - annak keretei között - maguk is megállapíthassanak ellátási formákat. A törvény keretjellel szabályozást ad, az önkormányzatok azt maguk töltik ki tartalommal.

Maga a törvény nem komplex jelleggel jött létre: megalkotásakor sem szabályo-

II. Az Sztv. szabályozásának jellemzői, ellátási formák és szabályai a cím-beli időszakban

Az Sztv. az ellátásokat három csoportba sorolja:

- a./ pénzbeli ellátások
- b./ természetbeni ellátások
- c./ személyes gondoskodást nyújtó ellátások.

Az Sztv. főbb elvei:

A törvény középpontba állítja a rászorultság elvét, és az ennek alapján nyújtott ellátások rendszerét, s az ezen elven alapuló ellátások vannak túlsúlyban a törvényi szabályozásban.

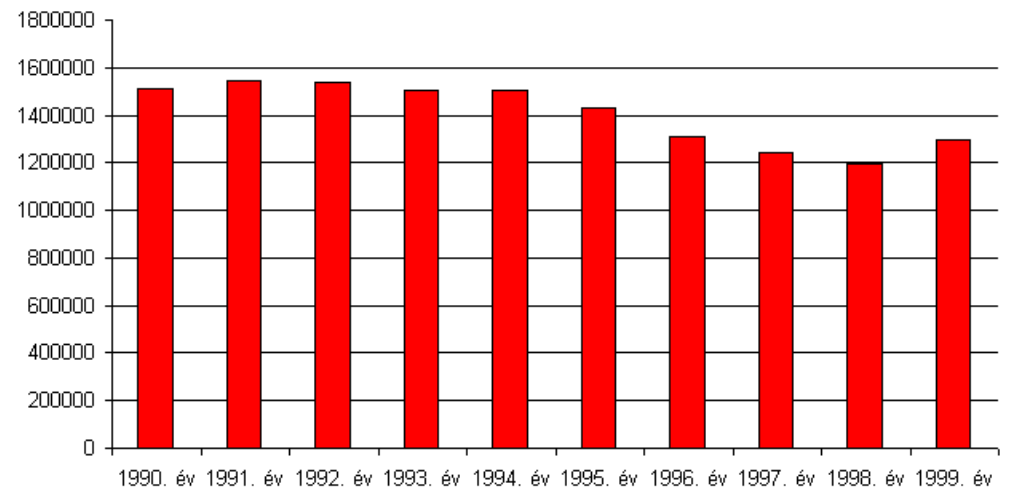
Néhány ellátásnál azonban érzékelhető a törekvés a szelektív normativitás kialakítására, ami azt jelenti, hogy az egyes lakossági csoportok között általános elveket meghatározva próbál szelektálni. Támogatásukra ellátási minimumokat állapít meg, amelyeket törvényi szinten biztosít az állam - az önkormányzatokon keresztül. (Ilyen ellátás pl. a munkanélküliek jövedelempótló támogatása, az ápolási díj vagy a temetési segély.) Ez az a minimális szociális háló, amelyre az általános jogi garancia kiterjed.

A törvény az ellátó rendszer kiépítése során egy olyan minimális szintet jelöl ki, amit biztosítani kell mindenkinek, aki abba a kategóriába tartozik, hogy megkapja az alkotmányban biztosított jogokat. (A tv.

által fenntartott személyes gondoskodás körébe tartozó ellátási formák működési és fejlesztési költségeihez az állam:

- szociális normatívával (állandó lako-

A '90-es évek végén megállapítható volt, hogy a helyi önkormányzatok a szociális ellátások helyi szintű szabályozása területén rendkívül nehéz helyzetben voltak ak-

Családi pótlékban részesült családok havi átlagos száma

sok után járó, szociális célú normatív támogatás);

- szociális intézményi normatívával (a fenntartott szociális intézmények után járó, normatív állami támogatás);
- kötött felhasználású támogatásokkal (céltámogatás, központosított előirányzat, szociális szakmai programokhoz nyújtott támogatás) járul hozzá.

Ad. a./ Pénzbeli ellátások
Az Sztv. szerint a jogosult részére - jövedelme kiegészítésére, pótlására - pénzbeli ellátás nyújtható.

Normatív támogatás: gyermeknevelési támogatás
Szociális rászorultságtól függő támogatások: időskorúak járadéka, munkanélküliek jövedelempótló támogatása, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély.

Ad. b./ Természetben nyújtott ellátások
Az Sztv. lehetővé teszi, hogy egyes ellátási formáknál a pénzbeli ellátás helyett természetbeni ellátást biztosítson a helyi képviselőtestület. Ezen ellátások köre: a lakásfenntartási támogatás, az átmeneti segély, a temetési segély

Természetbeni ellátások: köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.
Ad. c./ Személyes gondoskodást nyújtó ellátások
A szociálisan rászorult személyek számára az állam, valamint az önkormányzatok személyes gondoskodást nyújtanak. A személyes gondoskodás - az Sztv. szerint - magában foglalja a szociális alap- és szakosított ellátásokat. A helyi önkormányzatok, valamint az önkormányzatokkal szerződéses jogviszony alapján önkormányzati feladatokat ellátó természetes és jogi személyek a személyes gondoskodást az Sztv.-ben, valamint a külön jogszabályokban meghatározott feltételekkel biztosítják.

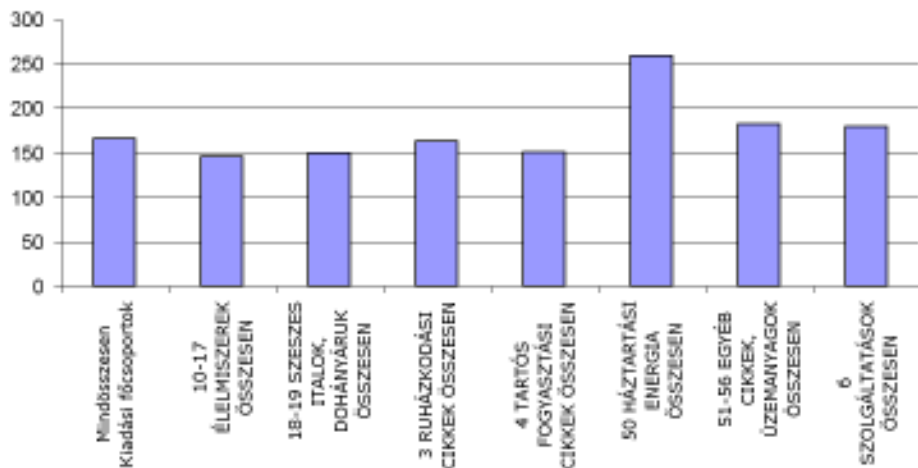
Alapellátások:
- gyermekek napközbeni ellátása,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés.
Szakosított ellátások:
- ápolást, gondozást nyújtó intézmények: idősek otthona, fogyatékosok otthona, pszichiátriai betegek otthona;
- rehabilitációs intézmények: pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek, fogyatékosok rehabilitációs intézménye;
- nappali ellátást nyújtó intézmények: idősek klubja, fogyatékosok nappali intézménye, nappali melegedő, szenvedélybetegek nappali intézménye;
- átmeneti ellátást nyújtó intézmények: idősek átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, időskorúak gondozóháza, fogyatékosok gondozóháza, hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása.

kor, ha minden tekintetben jogkövető, és a lehetőségeket a legmesszebbmenőkig kiaknázó szabályozást kívántak kiépíteni, hiszen az Sztv megalkotása óta többször módosult, továbbá közvetlenül az Sztv. hatályba lépése után - a vezetői szint kivételével - nem rendelkeztek a helyi önkormányzatnál a szociális igazgatás működtetésével és az ellátások odaítélésével összefüggésben. Ez a helyzet jelentősen megváltozott a törvény alkalmazása során. A szociális ügyintézők közül - a szociális munkások felsőoktatási (társágunkban a Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karán, főiskolai) szinten folyó képzésével összefüggésben egyre többen rendelkeztek felsőfokú szakirányú végzettséggel, s egyre inkább jellemzővé vált, hogy jól képzett szakemberek végezték a szociális ellátásokkal és igazgatással kapcsolatos feladatokat.

A szociális szakma elméleti és gyakorlati szakemberei bíztak/bíznak abban, hogy e folyamat - a politikai és személyi változások közepette is - töretlen marad. Reménykedtek/reménykednek továbbá abban is, hogy egy stabil, időálló állami szabályozásra építhetik a helyi sajátosságokat, problémákat tükröző, azokat kezelni kívánó lokális szabályozást.

Marsi Edit

1992.évi lakosság által vásárolt termékek, szolgáltatások

Fogyasztói ár-index, 1990 év=100,0 (százalék)

zott minden, a szociális igazgatáshoz tartozó területet. Így a szociális ellátó rendszer alábbi elemeit nem érinti az Sztv.:

a. A társadalombiztosítás keretében nyújtott ellátások többsége (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátások, egészségügyi ellátás, stb.). Ezen ellátások körét az 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről, továbbá a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. tv., illetve a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. tartalmazza;

b. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló, ugyancsak többször módosított 1991. évi IV. tv alapján járó, a munkanélkülieket megillető ellátások (pl. munkanélküli járadék, átkepzési támogatás stb.);

c. A családok támogatásáról szóló, 1999. január 1. napján hatályba lépett - de az Sztv. megalkotásakor is külön szabályozott terület volt - az 1998. évi LXXXIV. tv. által;

d. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. tv.;

e. A foglalkoztatási rehabilitáció alapján nyújtott ellátások;

f. A hadigondozottaknak, a katonai vagy polgári szolgálatot teljesítőknek, illetve családtagjaiknak ellátása;

g. Az egészségkárosodottakat megillető pénzbeli ellátások (pl. közlekedési támogatás, cukorbeteg anyagi támogatása);

abszolút biztonságként fogalmazza meg pl. hogy mindenkinek biztosítani kell napi egy-

Legkisebb munkabér összege 1993. február 1-jétől havi 9000 Ft, órábérben számolva 52 Ft,

szeri meleg étkezést, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot.) A relatív biztonság körébe tartozóknak azok az ellátási formák tekintendők, amelyek célja az, hogy az állampolgároknak adott életszínvonalon való megmaradásához segítséget nyújtson (lakásfenntartási támogatás, közgyógyellátásra való jogosultság, stb.).

A települési önkormányzat képviselő-testülete által megállapított és folyósított pénzbeli és természetbeni ellátások kiadásaihoz, valamint a helyi önkormányzatok

Esztergom, 1990. március 12. Solyom László jogász, egyetemi tanár, akadémikus, az Alkotmánybíróság volt elnöke, 1942. január 3-án született Pécsen. A képen: Solyom László az Alkotmánybíróság első nyilvános ülésén.

Legfrissebb híreink

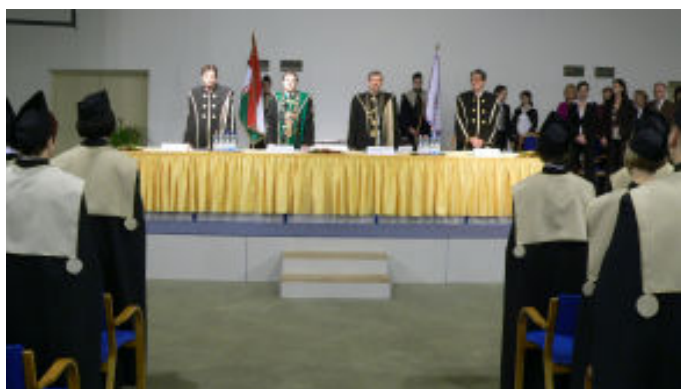

Kapcsolat napja

2009. december 10-11-én került megrendezésre az Egészségügyi Minisztérium, az Európa Tanács és a WHO Európai Régiója Irodájának közös szervezésében a „**Prevention of Depression and Suicide – Making it Happen**” című **nemzetközi konferencia**, melyen karunkról Dr. Kiss János főiskolai docens, Kovács János főiskolai adjunktus és Dr. Sárváry Attila főiskolai docens vettek részt. A konferencián az egyes európai országok képviselői mutatták be országuk lakosságának mentális állapotát, majd különböző szekciókban a depresszió és az öngyilkosság megelőzésére kidolgozott nemzeti politikák és programok kerültek ismertetésre.

A „**20 éves a Soproni Norma**” című **konferencia** keretében 2010. február 4-5-én emlékeztek meg a szociális munkás képzés országos tantervi irányelveinek megalkotásáról. A konferenciára karunk részéről alapító oktatóként Dr. Lukácskó Zsolt, Dr. Horváth László, Dr. Ráczné dr. Kassy Erzsébet és Erdős Judit, valamint Dr. Fábrián Gergely, Patyán László és Szoboszlai Katalin kaptak meghívást. A konferencián Dr. Horváth László, Dr. Ráczné dr. Kassy Erzsébet és Szoboszlai Katalin vettek részt. A szociális képzések megújításával kapcsolatos műhelymunka megszervezésére Szoboszlai Katalin kapott megbízást, a 20 évvel ezelőtti konferencia óta végzett hallgatóink közül oktatói pályára lépett, fiatal oktatók műhelyének létrehozását pedig Dr. Horváth László segíti.

Az integrált Debreceni Egyetem megalakulásának 10. évfordulójának alkalmából 2010. február 6-án **ünnepi szenatusi ülést** tartottak, melyre az alapító és a jelenlegi szenatus tagjait hívták meg. Karunk részéről meghívást kapott Dr. Lukácskó Zsolt, Dr. Kalapos István, Dr. Fábrián Gergely, Dr. Horváth László és Jávorné Erdei Renáta.

A diplomaosztó elnöksége

natusi ülést tartottak, melyre az alapító és a jelenlegi szenatus tagjait hívták meg. Karunk részéről meghívást kapott Dr. Lukácskó Zsolt, Dr. Kalapos István, Dr. Fábrián Gergely, Dr. Horváth László és Jávorné Erdei Renáta.

Idén januárban 8. alkalommal rendezték meg Egerben a hazai informatikai szakmai közösség egyik rangos nemzetközi konferenciáját. (**ICAI 2010 - 8th International Conference on Applied Informatics**) Munkatársaink három előadással képviselték az Egészségügyi Kart és az Egészségügyi Szervező Szakot.

Péter Takács - Tamás Mihálydeák: Demonstration of the modified CSN-logic. Zsolt Kristóf - Károly Bodnár - Péter Takács: First achievements of the adaptation of the ILIAS learning management system at the University of Debrecen, Faculty of Health.

Zoltán Csajbók: Partial Approximative Set Theory: A View from Galois Connections.

Dr. Sipos László megyei főügyész-helyettes, karunk docense 2010. február 1. napján „A gyermekbűnözés és kutatásának problémái” címmel tartott **előadást** Budapesten, a „Korszerű Ifjúságvédelem a 2000-es években” című, ifjúsági orvosoknak és iskolában dolgozó védőnőknek szervezett tanácskozáson.

Prof. Dr. Hajnal Béla főiskolai tanár „Kína, a világ új műhelye” című **cikkét** közölte az Élet és Tudomány 2010. évi 3. száma.

Dr. Sipos László megyei főügyész-helyettes, karunk docense részt vett az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Kollégium debreceni **ünnepi ülésén**, az European Heritage Days hazai és szlovákiai programjáról írt kétoldalas tudósítása pedig – a szerző műemlékfotóival – az Értékmentő 2009/4-5. számában jelent meg.

Dr. Kalapos István dékán köszönti a sajtó képviselőit

A visszaemlékezések sorát Dr. Lukácskó Zsolt főiskolai tanár indította „Emlékek és tények – Így indultunk” címmel, amelyen felelevenítette azok az eseményeket, amelyek intézményük alapítását tették lehetővé. Ezután a következő előadásokra került sor:

Kemenes Erika – Lépésről lépésre

Nyíregyháza megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szociális Osztály vezetője, szociálpolitikus

Gyebnár Brigitta – Körben „érve”... Egészségügyi Minisztérium, Népegészségügyi Főosztály, szakmai tanácsadó.

Tilki László – Az ügyvitel-szervezői munka sokoldalúsága – Betegtől a rendszerig, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egészségügyi Szervezési és Szolgáltató Holding Nonprofit Zrt, Informatikai és Dokumentációs Osztály.

Tóth György – Egy mentőtiszt életútja Nyíregyházi Mentőállomás, állomásvezető mentőtiszt.

Furák Róbert – Szociális munka – fejlődés-fejlesztés, Szent Borbála Idősek Otthona, intézményvezető.

Kertészné Kátai Erika – Védőnői méhnyakszűrés Tiszabezdéd Területi védőnő.

Takács Erika – Diploma és ami utána jött, Jósa András Oktatókórház Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. Traumatológiai Állomás, részlegvezető ápoló.

A rendezvény zárásaként Gyulai Anikó és Patyán László mutatták be azokat a jelenlegi kollégáinkat, akik hallgatóink voltak, és oktatóink lettek.

Patyán László előadása a Kapcsolat napján

Új diplomásaink egy csoportja

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szociális Irodája és karunk Alkalmazott Társadalomtudományi Tanszéke 2008-ban indította el azt a **vörösri kutatássorozat**ot, melynek célja a városiakok életminőségének folyamatos figyelemmel kísérése, a változások elemzése és bemutatása.

A 2008-as, közel kétezer háztartásra kiterjedő kutatás legfontosabb eredményeit tartalmazó tanulmányok, illetve az azokhoz kapcsolódó videó anyagok megtalálhatóak karunk honlapján, az Életminőség 2008 címszó alatt.

Immár harmadik alkalommal került sor ez év elején a **dékáni sajtóreggelire**, amelyen karunk vezetése informálta a médiák képviselőit az intézmény újdonságairól, valamint a húsz éves jubileum alkalmából megrendezett szakmai és tudományos eseményekről.

Február 12-én ismét **diplomaosztó** ünnepség helyszíne volt karunk. Az esemény különlegességét az adta, hogy intézményünk történelmében elsőként vehették át oklevelüket az új szakirányú továbbképzéseken végzettek, azaz az ifjúsági védőnők, az egészségügyi rehabilitációs menedzserek és a szociálgerontológusok.

Immár harmadik alkalommal rendeztük meg az Orvos- és Egészségtudományi Centrumhoz kapcsolódva a **Kapcsolat Napját**, amelyen jubileumunk alkalmából karunk volt hallgatói tartottak előadásokat szakmai pályafutásukról és eredményeikről. A rendezvény címe „Szakmáink mesterei” volt.